

BILD: BJÖRN LARSSON

L ägg inte alla ägg i en korg. Sprid riskerna. Det är råd som ofta lämnas i samband med pensionssparande eller när pengar ska placeras. Samma sak gäller när man ska plantera träd. Det finns många alternativ, menar Bengt-Elis Pettersson, skogsägare på Sikanäs Gård strax öster om Sävsjö.

Sitka-granen har barr som är styva som nålar. Det gör att den klarar sig bättre mot viltskador.

Olika trädslag – bättre riskspridning

Fågelbär är ett bra trädslag för möbelindustrin.

DEN STORA FRÅGAN för många skogsägare om vad de ska satsa på i framtiden ställdes på sin spets efter stormarna Gudrun och Per. När allt var uppröjt skulle markerna återplanteras. Frågan var vad man skulle plantera.

– **TIDIGARE HAR DE** flesta inte behövt tänka, för det har av mer eller mindre slentrian blivit gran. För 30-40 år sedan var en av Skogsstyrelsens viktigaste uppgifter att se till att skogsägarna kunde leverera den råvara som industrin i form av sågverk och massa- och pappersbruk behövde. Då sprutade man för att få bort lövslytet så att granen gynnades.

– Nu är en förändring på gång. Fler och fler skogsägare vill gynna den biologiska mångfalden genom att plantera fler lövträd och fler sorter, säger Bengt-Elis Pettersson, som i cirka 20 år tillämpat de här tankarna i liten skala och provat sig fram på de egna markerna.

EFTER GLUDRUN och Per avslöjades det att granen inte

stod emot hårda vindar lika bra som de flesta trott, medan lövträden ofta klarade sig.

– Det beror inte på att lövträden har ett bättre rotsystem, utan snarare på att stormarna kommer på hösten när lövträden är kala och inte utgör ett lika stort vindfång som när de bär löv.

– Allt tyder på att vi går mot en varmare period med mer nederbörd och fler stormar och då är frågan hur man som skogsägare ska agera. Jag tror att man ska ta varar på möjligheten nu när det finns hygen som ska återplanteras och fundera mer än en gång. Det är inte lika självklart med gran som tidigare, säger Bengt-Elis Pettersson.

HAN PÅPEKAR vikten av att plantera rätt trädslag på rätt mark för att få ett bra resultat.

– Det är inte lätt att veta vad som efterfrågas om 25-100 år. Energiskog för att få el och värme och träd för att få fram timmer för byggnation kommer alltid att efterfrågas. Genom att ha ett

skogsbestånd i olika åldrar får man skördade lite då och då och inte allt på en gång. Allt skogsbruk handlar om lång sikt och framförallt unga skogsägare ser möjligheter med ett varierat skogsbruk.

ENLIGT BENGTELIS Pettersson är alternativen många. På barrsidan nämner han Sibirisk och Europeisk lärk, Makedonisk tall till timmer och som bonus med sina stora kottar att använda för dekoration och de amerikanska gransorterna Douglas och Sitka som exempel.

– Sitka-granens barr är styva som nålar och det minskar viltskador, en bra egenskap.

När det gäller lövträd är för närvarande masurbjörken det trädslag som betalas bäst.

– **EFTERFRÅGAN** ÄR större än tillgången och det förhållandet förändras inte över en natt. Masur är skötselkrävande och man kan bara plantera mindre områden.

– Lonn är också intressant och om man stamkvistar kan man få stockar, som kan så-

gas och användas till golv och möbler. Nu planteras lönnar mest som värdräd. Fågelbär är också ett träd som ger ett bra virke, både som massivt trä och i form av fanér, säger Bengt-Elis Pettersson och visar på några exempel när vi går runt och tittar på hans marker.

DET ÖKADE intresset för lövträd märker plantskolorna, som säljer fler plantor. Framförallt planteras hubrudasp- och poppel som energiskog. De har en omloppstid på 25-45 år.

– Fortfarande utgör lövträden bara några få procent, men det blir lite ljusare och man ökar mångfalden. En ökning av landsbygdens attraktionskraft får man som en positiv bieffekt, säger Bengt-Elis Pettersson och nämner Finland och Baltstaterna som exempel där man har en större andel lövskog än i Sverige och där man har en industri som efterfrågar lövträd.

FÖR ATT UPPMUNTRA plantering av lövträd efter Gu-

BILD: L-Å SANDQVIST

Hybridasp och poppel passar bra till energiskog, tycker Bengt-Elis Pettersson som visar ett par exempel.

drun och Per finns det ett återväxtstöd att söka och det krävs "bara" att minst ett hektar återplanteras för att man ska få stöd. Det finns också särskilda stöd för den som planterar ädellöv, ek, bok, avenbok, ask, lind, fågelbär, alm och lonn.

– Man får räkna med att lövträden kräver lite mer

skötsel i form av hägning, stamkvistning och röjning, men det är det värt när man kan få en avkastning på kanske 30 000 kronor per kubikmeter i stället för som gran 600 kronor, säger Bengt-Elis Pettersson.

L-Å Sandqvist
lara-ake.sandqvist@smn.se 0382-102 63